

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Alienatio Canonica Rerum Ecclesiae Temporalium

**Wiestner, Jacob
Prielmeyer, Bernhard F.**

Ingolstadii, 1692

Articulus VIII. De Emphyteusi & Feudo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61444](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61444)

quis domum §. 1. ff. Locati, Glossa in c. fin. v. Terminum, Ne Prælati vices &c. Panormit. ibid. n. 8. Covarruvias cap. 15. n. 6. & Molina l. cit. Vnde

18 Bene noranda est gemina differentia, quam inter reddituum & fructuum, pertinentium ad Ecclesias &c. quorum Prælati, Rector &c. solum habent administrationem: & Beneficialium, & similium Locationes cit. aliisque DD. agnoscant. Prima est; quod Locatio priorum, de Jure Antiquiore ad quodeunque tempus modicum: Recentiore autem Extravag. cit. ad triennium duntaxat: posteriorum autem ad tempus longum & ipsam concedentis vitam, fieri possit. Altera; quod illarum Locatione, Antiquiore ad novennium: Recentiore autem Jure, ubi cit. Extravag. usu recepta est, ad triennium facta, hoc ipso, quod à legitimo Administratore & secundum Jura inita sit, stare teneatur Successor, sicut Tutor Tutori succedens in administratione Tutelæ, imò ipse pupillus arg. l. si tutela §. ff. de Administr. Tutor. Nisi ejusmodi contractu se læsum, iste aut Ecclesia probare possint; tum enim recurrere possent ad Beneficium in integrum restitutionis, per text. & DD. in c. 1. De in integr. restit. non item istorum; cum eorum Locatio Prælati, Rectoris, Beneficiati morte exspiret per text. aut arg. cap. 11. Trident. &c. fin. cit. quia facta est nomine proprio, & de Jure proprio: quod jus & nomen respectu rei locatæ Beneficiati obitu vel etiam renuntiatione cessat, ut rectè advertit Palao cit. p. 14. n. 13.

ARTICULUS VIII.

De Emphyteusi & Feudo.

SUMMARIUM.

1. Emphyteusis non Solennis de rebus immobilibus illicita est Prælati.
2. Et alijs prohibitis Alienare.
3. Non obstantibus Novell. 7. cap. 3.

- cap. 3. & Novell. 120. cap. 1.
4. *Expositio c. Ad aures 7. de Reb. Eccles. alien.*
 5. *Iisdem interdicta ejusmodi rerum Infensatio,*
 6. *Et sub-infensatio:*
 7. *Nisi sint exigui valoris,*
 8. *Vel solita dari in Feudum vel Emphyteusin:*
 9. *Etiā post Extravag. Ambitiosæ eodem Tit.*
 10. *Et Juramentum de non alienando.*
 11. *Specialis ratio Infensationis Decimarum.*
 12. *Conciliatio Text. e. fin. de Feudis & c. 19. de Decimis*
 13. *Qua res infensari Solita, varia Opiniones.*
 14. *Conciliantur,*
 15. *Permissâ liberâ concessione rei à 40. annis,*
 16. *Vel semel solenniter infensata.*
 17. *Etiā Capitulum infensat res proprias,*
 18. *Non Pralato communes.*
 19. *Pralati etiā reinsensare aliquando nequeunt, vi Statuti vel Conventionis:*
 20. *Uti etiā, si mutatus sit rerum status:*
 21. *Vel res facta sit Mensalis:*
 22. *Qualis in dubio Res Immobilis censetur:*
 23. *Et evadit expressâ,*
 24. *Vel tacitâ,*
 25. *Imò præsumptâ declaratione Pralati.*
 26. *In Re-infensatione modus non excedi:*
 27. *Neque res transferri debet in Potentiorē:*
 28. *Extra casum c. & §. fin. de Feudis.*

O Gravò Episcopi, Abbates &c. Ecclesiarum & Monasteriorum suorum res & bona Immobilia, sine concurrente cum justa causa Canonica Solennitate, dare nequeunt in Emphyteusin, *can. Hoc jus §. Perpetua 10. q. 2. can. Apostolicos 12. q. 2. c. Nulli. 5. & Extravag. Ambitiosa, de Reb. Eccles. alien.* Ratio clara est; quia Emphyteusis est species quædam Alienationis, per *text. l. fin. C. de Reb. alien. non alienand. Novell. 7. cap. 1. §. Alienationis & c. Nulli cit.* eum per ejus Contractum Dominium rei utile, sub onere certæ pensionis, Domino proprietatis

2
 3
 4
 tis statutis temporibus solvendæ, in alterum transferatur, ut ex Alvari Velasc. *de Jure Emphyteut. quest. 1. à n. 2.* aliorumque LL. & TT. communi sensu tradit Molina, *Tract. 2. de 1. & 1. disp. 445. n. 1.* & propterea generaliter, quibus alienare prohibetur, iisdem, & præsertim Prælati aliisque rerum Ecclesiasticarum Administratoribus, in Emphyteusin dare non est permisum, per *text. cit.* Bartol. *in Auth. Hoc jus, C. de SS. Eccles. cas. Velasc. quest. 13.* Redoanum *de Reb. Eccles. non alien. Rubrica 1. cap. 22. n. 1.* & Gutierrez *2. 2. Canon. lib. 2. cap. 8. n. 22.*

Obstare quidem huic communi DD. sensui videntur non tantum *Novell. cit. cap. 3.* & *Novell. 120. cap. 1.* Ubi Emphyteusia Temporalem concedere Ecclesie licet; dummodo ultra filios & Nepotes non porrigatur: Perpetuam verò saltem in prædijs ruinosis: sed etiam *c. Ad aures 7. de Reb. Eccles. alien.* ubi Episcopus terras arabiles sub annuo censu in Emphyteusin dare permittitur ex causa majoris utilitatis, absque mentione ullius Solennitatis. Sed reverà non obstant, imprimis quidem Constitutiones Imperiales; quia à SS. Canonibus (quibus hac in re standum, cum Panormit. *in c. Nulli cit. n. 6.* advertit *cit.* Molina *disp. 464. n. 1.*) aliud dispositum est *Extravag. cit.* quâ contractus Emphyteuticus non Sollemnis generaliter & indistincte, ac proinde etiam temporalis prohibitus & irritatus censi hoc ipso debet; quòd eadem, ne rerum Immobilium Locatio ad longum, imò triennio amplius tempus extendatur, cautum reperiatur, ut cum eodem Panormit. arguit Gonzalez *in c. Ad aures cit. n. 4.* Deinde etiam *c. cit.* cum quia, ut idem Molina notat, ei si adversatur, prævalet posteriùs Jus *Extravag. cit.* tum verò; quia textu illo agitur de casu, quo terra priùs sylvosa & omnino inculta, ab agricolis redacta ad culturam & fertilis reddita est: quo eam iisdem agricolis, & ipsorum hæredibus sub annuo censu in Emphyteusin concedendi justam causam non desiderari, consulenti Episcopo Vigoriensi Alexander III. rescripsit. De Tractatùs autem & Consensùs Capitularis ad Alienatio-

Alienationes Ecclesiasticas requisita Solennitate nihil dissolvit: ac proinde quoad Solennitates standum est dispositione Juris Antiqui, eisdem, quas ceteris Alienationibus, etiam Emphyteutico Contractui Solennitates præscribentis, Gonzalez *in c. cit. n. 4.*

Nonò, multò minùs quàm in Emphyteusia dare, suarum Ecclesiarum & Monasteriorum res sive bona Immobilia, etiam ab ipsis de novo acquisita infeudare Episcopi, Abbates &c. sine Juris Solennitatibus possunt, per Constitutionem Pauli II. *Extravag. cit. relata*: imò Decretum Urbani II. in *Feudorum lib. 1. Tit. 6.* translatum. Ratio est; quia rei Infeudatio Alienationis rationem multò magis habet, quàm ejus Concessio in Emphyteusin: multòque difficiliùs illa permittitur Prælati; idque non solùm, quòd propiùs accedat ad naturam Beneficij & Donationis, *Feud. lib. 2. Tit. 23. §. Imprimis*, Prælati tanquam rerum Ecclesiasticarum Administratoribus, non Dominis, *c. Fraternalitatem 2. de Donat. specialiter interdictæ, can. Sine exceptione 12. q. 2. c. 1. & seqq. De ijs que à Prælat. & c. Nulli cit.* Sed etiam; quòd res Feudalis ad Ecclesiam difficiliùs quàm Emphyteutica revertatur; cum per Infeudationem, prædio vel alia re Immobili fruendi, jus perpetuum transferatur in accipientem, *§. Imprimis cit. Clarus §. Feudum, quest. 4. Laiman Tract. de Eccles. Rer. alienat. cap. 5. n. 92.*

Sicut Ecclesiæ vel Monasterij sui res infeudare, ita etiam ejusmodi res in feudum acceptas sub-infeudare, hoc est in ijs feudum alijs constituere, nisi præter justam causam etiam Juris Solennitates adhibeant, Prælati non possunt; etsi his adhibitis, in casibus alijs licitis, id nomine Ecclesiæ vel Monasterij sui non minùs quàm Laicis sit permissum, Rosenthal. *de Tract. Feud. cap. 4. conclus. 15. n. 2. & Laiman. cit. n. 92.*

Excipiendæ tamen sunt primò Res modicæ, hoc est, exigui valoris, ut Ferrulæ, Vineolæ &c. quæ, hoc ipso quòd permutari vel omnino distrahi, per *text. can. Terrulas 12. q. 2. &*

- dicta p. 1. art. & n. 4. etiã poterunt infeudari, vel in Emphyteusin dari, *cit. Rosenthal. conclus. 20. & Pirhing. Method. Jur. Canon. lib. 3. Tit. 20. n. 6.*
- 8 Secundò aliæ res Ecclesiasticæ in Feudum vel Emphyteusin dari solitæ; has enim per obitum Vasalli sine masculis hæredibus decedentis, vel ob delictum aut Feloniam ab ipso commissam, ad Ecclesiam reversas Prælati, si expedire judicaverint, denuo infeudare aut in Emphyteusin dare, etiã nullis Solennitatibus adhibitis, permittuntur *c. Ex parte 2. §. In primo, de Feudis*; quòd hujusmodi iterata Concessio, non Alienatio & Infeudatio nova, sed potiùs antiquitùs, aut priùs legitimè decretæ Alienationis sive Infeudationis executio censetur; cùm, quando rei in Feudum vel Emphyteusin Concessio, cum consensu Capituli & Apostolica Authoritate interveniente, semel decreta fuit, decreto illo ordinatum fuisse videatur, ut in posterum res illa, Ecclesiæ vel Monasterio aperta, in Feudum vel Emphyteusin denuo concedatur, & Alienatio continuetur, *Panormit. in c. Ut super 8. de Reb. Eccles. alien. n. 11. Curtius Junior de Feudis p. 2. quest. 1. V. Quarto me movet, & Rotæ decis. allegat. Barbosa in c. Ex parte cit. n. 6.*
- 9 Neque hæ Exceptiones cessant post *Extravag. cit.* quia istius textu consensus Apostolicus non exigitur, *in casibus jure antiquo permissis*: cujusmodi est *c. Ex parte cit. relatus*: & *in rebus ac bonis in Feudum vel Emphyteusin solitis concedi*, juxta *c. Ex parte cit.* etiã in Prælati, ad requirendum in Infeudatione vel alia Alienatione consensum Apostolicum, proprio Juramento obligatis, per *text. c. cit.*
- 10 Ratio est; quia hujusmodi ipsorum juramentum tantùm refertur ad res non-Feudales, & quarum Dominium, tam utile quàm directum, penes Ecclesiam est: non autem ad res & bona in Feudum vel Emphyteusin dari solita, & propterea hæc ad Ecclesiam, etiã quoad Dominium *reversæ*, in Feudum vel Emphyteusin dari denuo possunt, juramento illo non obstante, ut in *c. Ex parte cit.* cum *Joan. Andr. n. 1. Panormit. n. 3.* notant *Vivianus Princip. Fagnanus a. 5. & c. & tradit cit. Rosenthal. conclus. 21. n. 22.* Ne-

Neque Exceptioni posteriori obstat; quòd Episcopus denuo Laicis infeudare nequeat Decimas, ante ipsum infeudatas & ad Ecclesiam reversas, ut cum Joan. Andr. in *c. Prohibemus* 19. de Decimis, aliisque Interpp. & DD. docent Curtius Jun. l. cit. p. 2. *quast. 8. n. 5. V. Olim. & V. Prater hac*, & Menochius de *Prasumpt. lib. 6. pras. 86. n. 3.* quòd à Concilio Lateranensi Laicis concedi generaliter prohibeantur, *c. cit. c. Cum Apostolica* 7. *De ijs qua à Pralat. & c. 2. §. Sanè, de Decimis in 6.* quia non desunt, qui contrarium defendant cum Glossa in *c. Prohibemus cit. V. Laicos*, & Zabarella in *c. Ex parte cit.* quòd hujus textus, res ad Ecclesiam reversas denuo infeudari permittentis, dispositio generalitatem Concilij Lateranensis, ad Decimarum novam, & non ante legitime decretam Concessionem restringat. Et si istorum DD. Opinio displiceat, tanquam aliena à mente *cit. Concilij*, propter magnum præjudicium, quod Ecclesie imminere animadversum est, Decimas omnes à Laicis ad Ecclesias redire, & devolutas penes illas remanere volentis: tamen vim magnam non habet à Decimarum, Laicis denuo infeudandarum, prohibitione deductum argumentum; quia id in Decimis specialiter prohibitum est; quòd rerum statu cum tempore murato, illas apertas re-infeudari hodie non amplius expediat Ecclesie, prout ad novam Infeudationem desideratur *c. Ex parte cit.*

Dubium hinc & dissensio inter DD. est, quando res infeudari solita censeatur ad effectum, ut Ecclesie vel Monasterio aperta re-infeudari, vel in Emphyteusin denuo & liberè dari à Prælato possit? Sunt, qui unam duntaxat Solennem illius Infeudationem vel Emphyteuticationem sufficere: ac proinde rem semel ita concessam, quandoque ad Ecclesiam revertatur, re-infeudari vel in Emphyteusin denuo liberè dari posse, velint cum Panormit. in *c. Ut super cit. & Alexandro Lib. 2. Consil. 188. §. 29.* Alij, præter ejusmodi Solennem concessionem, exigunt tempus ad Consuetudinem introducendam requisitum vel 30. vel 40. annorum, vel cujus initij memoria non extat, apud Cla-

rum §. Feudum, *quæst.* 13. n. 4. & Redoanum *Rubrica* 33. *quæst.* 10. n. 2. Alij cum Jacobo de Beluisio *in lib.* 1. *Feud. cap.* 1. quem etiam Clarus *li. cit.* & Balbus *de Præscript.* 1. p. 5. *part. princip. quæst.* 20. sequuntur, præter quadragenarij temporis lapsum exigunt, ut intra hoc temporis spatium res saltem bis duobus diversis, & diversis temporibus in Feudum vel Emphyteusin fuerit concessa.

14 Nobis, in re controversa incertaque, cum Nicol. Everardo nostro, *Vol. 2. Consil.* 19. n. 16. adhibenda distinctio, & considerandum videtur, an rem, de qua liberè re-infeudanda agitur, ex justa causa & interveniente, præter ceteras Solennitates, consensu Apostolico, ubi ad hunc requirendum *vi. cit. Extravag. Ambitiosa* usu receptæ aut Juramenti, Prælati obligatus est (vel si iste Regularis sit, cum licentia S. Congreg. Card. Trident. Interpp.) in Feudum vel Emphyteusin semel concessam constet: vel an hujusmodi Solennis concessio præcesserit, dubium & incertum sit.

15 Et hoc posteriore quidem casu, quo de hujusmodi Concessione aliquando facta non constat, ut à 40. annis in Feudum vel Emphyteusin data sit, exigi *citt. primæ sententiæ Assertori-* bus haud ægrè concedimus cum Barbosa, id à Rota pluries decisum testante, in *c. Ex parte cit. n. 4.* Ratio est; quia tali saltem casu liberæ Re-infeudationis permissio fundatur in infeudandi Consuetudine, juxta *Feud. lib. 1. cap. 1.* cujus principio Episcopus, Abbas & similes Personæ Ecclesiasticæ in feudum dare posse dicuntur, *si antiquitus Consuetudo fuerit.* Consonat text. *Extravag. cit.* Infeudationem & Contractum Emphyteuticum sine consensu Apostolico permittens *de rebus & bonis ab antiquo solitis concedi.* Ad legitimam autem Consuetudinem, quæ res Ecclesiarum infeudari ab antiquo solitæ, perinde ut contra eas præscriptæ, dicantur, exigitur lapsus annorum 40. *c. De quarta q. 6. Ad aures 6. c. Illud 8. de Præscript.* ut rectè advertit Lessius *lib. 2. de J. & J. cap. 6. n. 45.* quantumvis alias ad Con-

suc-

suetudinem, contra Legem etiam Ecclesiasticam introducendā, regulariter decennium sufficere concedat. Porro, ut hoc casu Prælati in infeudandi quasi possessione constituatur, etsi, ut res ab antiquo infeudari solita dicatur, DD. frequentiori calculo duos actus exigant, satis probabiliter unicum sufficere & R. aliqui volunt cum Andr. de Ilernia in *Feud. cap. 1. cit.* & Robuffo de *Reb. Eccles. non alien. n. 33.*

Priore autem casu, illa quandoocunque etiam postbreve tempus ad Ecclesiam vel Monasterium reversa re infeudari aut in Emphyteusin denuo & liberè, sive non repetitis Solennitatibus, dari posse censemus cum *citt. Panormit. Alexandro Ilern. Redoano & Everardo l. cit. & n. 5.* pro hac sua sententia magnam & præcipuorum in *Jure Feudali* DD. Autoritatem allegante. Idem desumitur ex rescripto Innocentij III. *c. Ex parte cit. Feudi, Vasallo decedente, ad Ecclesiam reversi iteratam Concessionem Prælati, si expedire viderit, liberè permittentis, sine ulla ullius temporis primò factæ Concessionis aut istius iterationis mentione: non obscuro indicio, rem etiam semel duntaxat legitimè infeudatam, quandoocunque ad Ecclesiam revertitur, re-infeudari liberè posse Juramento, de non infeudando vel aliter alienando, non obstante. Ratio est partim; quia Ecclesiæ vel Monasterij res, ex justa causa semel alienabilis effecta cum Solennitate, illâ causâ durante perpetuè alienabilis facta censetur, secundum Bartol. in *l. Pater §. Quindecim ff. de Legat. 3.* Riccium in *Praxi decis. 26.* Franc. Leon. *Thesaur. Fori Eccles. p. 1. cap. 15. n. 3.* magnâ DD. Autoritate allèg. id firmantes: partim verò; quòd ejusmodi juramentum à Prælato præstitum intelligatur de rebus Mensæ incorporatis: cujusmodi non sunt, quas in Feudum vel Emphyteusin solenniter datas constat, Rosenthal. *cap. cit. conslus. 29. n. 1.* & Fagnanus in *c. Ex parte cit. n. 7. in fine & n. 9.* Neque obstant text. *cap. 1. & Extravag. cit.* quia imprimis uterque, ut cum alijs Juribus concilietur, intelligendus est de casu, quo Infeudationem Solennem præcessisse, non constat:*

stat:

stat: eoque, ut res ab Antiquo infeudari solita sit, ita exigit, ut ad Ecclesiam reversæ rei aliquando Solenniter infeudatæ, liberam & ab omni Solennitate absolutam re-infeudationem non excludat, ut ante laudatus Everardus *n. 12.* observat. Deinde, quia *Extravag. cit.* circa Infeudationem & contractum Emphyteuticum, præter consensûs Apostolici sub gravibus pœnis requirendi necessitatem, Jus antiquum non correctum; ac proinde *c. Ex parte cit.* dispositio integra relicta est, per tradita à Quaranta in *Summa Bullar. n. 5.* & Pirrhing. *Method. Jur. Canon. lib. 3. tit. 13. n. 54.*

17 Dubium secundò est, an res Feudales vel Emphyteuticas ad Ecclesiam vel Monasterium reversas denuo infeudare vel emphyteuticare Capitulum possit Sede, vacante? Dubitandi ratio est; quòd Infeudatio sit species Alienationis, arg. *c. Nulli & Extravag. cit.* & Liberalitatis §. *in primis cit.* de Ecclesiæ rebus, Sede vacante, Capitulo non permissæ, juxta dicta *p. 1. art. 5. n. 7.* Hac tamen ratione non obstante *c. Ex parte cit.* dispositio ex parte etiam in Capitulo procedit: ideòque propositum dubium resolvendum est ope distinctionis inter res Feudales & dari solitas in Emphyteusin.

Et quidem si, ut in pluribus Metropolitanis & Cathedralibus Ecclesijs Germaniæ nostræ, ejusmodi res inter Prælatum & Capitulum omnino divisæ sint: istud, sicut res proprias in Feudum vel Emphyteusin semel legitimè concessas, & quomodoque ad se reversas, Sede vacante infeudare, liberè potest, secundùm Redoanum *Rubr. cit. quest. 7. §. His paucis n. 5.* & Rosenthal *cap. cit. conclus. 26.* ita ejusmodi Vacationis tempore re-infeudare nequit à suis separatas & proprias Prælato, Redoan. *l. cit.* Ratio prioris est; quia talis Infeudatio vel Emphyteuticatio ipsi permissa est Sede non Vacante; cùm illarum plenam habeat administrationem, ut insinuatum est *p. 1. art. 2. n. 15.* posterioris autem; quia Capitulum, sede Vacante, non succedit in juribus, quæ speciali & extraordinario Jure competunt.

tunt Prælato, ut regulæ instar tradi solet à Joan. Andr. *in c. Verum. 7. de Foro compet. n. 9.* Panormit. *ibid. n. 8.* & Felino *n. 2.*

Si verò ejusmodi res & bona Feudalia Prælato & Capitulo sint communia, ea, Sede Vacante, ad Ecclesiam reversa denuo infeudandi potestatem Capitulo competere volunt Laiman *Tract. cit. n. 94.* & Pirrhing. *lib. 3. cit. tit. 20. n. 12. arg. c. Unici, Ne Sede Vacante in 6. ex eo;* quòd de Cõtroversijs Feudalibus ortis, dum Sedes Vacat, cognoscere Capituli sit. Verùm quia ex *cit. c.* argumentum legitimè desumi: & quæstionum super Feudis, ad Prælatum & Capitulum indivisim spectantibus, ortarum cognitionem Capitulo competere, cum Glossa *in c. Verum cit. V. Questio mota,* & Hostiensis *V. eodem cit. c. arg.* alij negant teste Barbota *ibid. n. 3.* probabiliùs etiam hujusmodi res Feudales, Sede Vacante, apertas liberè infeudari à Capitulo non posse: sed defuncti Prælati Successori reservandas censemus cum Schradero *Tract. Feudal. p. 4. cap. 2. n. 32.*

Porro ab hæcenus declaratâ, & ex *c. Ex parte cit. desumptâ* quasi regulâ de Rerum Feudalium & Emphyteutarum Ecclesiæ apertarum libera re-infeudatione Prælatis permiffâ, casus excipiendi sunt varij:

Et primò quidem casus, quo Ecclesiæ alicujus speciali Consuetudine vel statuto introductum, aut Prælatum inter & Capitulum inita esset conventio, ut ad rerum Feudalium aut Emphyteutarum ad Ecclesiam vel Monasterium reversarum novam Concessionem sine Capituli consensu non procedatur; nam speciale hujusmodi jus vel conventionem observandam, ex communi DD. sensu & rectè monet Rosenthal *cap. cit. n. 4.*

Secundò casus, quo mutato rerum statu Infeudationis vel Emphyteuseos causa cessavit ita, ut rem Feudalem vel Emphyteuticam, Ecclesiæ vel Monasterio apertam, denuo concedi illi non expedire aut damnosum videatur, v. g. si causa sufficientis defensionis, adversus hostiles incurfus alias deficientis, ob quam castrum v. g. olim infeudatum fuit, illo per Vasalli

mortem ad Ecclesiam reverso, omnino cessavit: vel si fundus, cum in Emphyteusin primò & solenniter concederetur, omnino sterilis & incultus, quando autem ad Ecclesiam redijt, ad culturam redactus & fertilis sit, ut jam eum ab Ecclesia proprijs sumptibus coli expediat: vel si Ecclesia aut Monasterium primæ Concessionis tempore locuples, cum tempore redactum sit ad inopiam; cum enim tali casu rem Ecclesiasticam in Feudum vel Emphyteusin concedendi causa non ampliùs subsit, reversa denuo infeudari, vel in Emphyteusin dari sine Solennitatibus non potest, ut *arg. c. Cum cessante 60. de Appellat. imò c. Ex parte cit. ibi, Liberè si videris expedire*, cum Panormit. *in c. Ut super cit. n. 11.* docent Redoanus *q. 7. cit. §. Verùm quia n. 3. & 4.* & Tamburinus *Tom. 3. de Jure Abbat. disp. 14. quest. 7. n. 4.*

21 Tertiò casus, quo res in Feudum vel Emphyteusin solenniter data, aut dari solita, Ecclesiæ Mensæ fuit incorporata; cum enim per talem incorporationem utile Dominium consolidetur cum directo, infeudari vel in Emphyteusin dari, nisi exigente aut suadente justâ causâ, & adhibitis Juris Solennitatibus, ampliùs non potest, Schraderus *cit. p. 4. cap. 2. n. 25.* Rosenthal *cit. cap. 4. Conclus. 33.* & Tamburinus *l. cit. n. 4.*

22 Quando autem res, in Feudum vel Emphyteusin concedi solita, pro Mensæ incorporata sit habenda, Controversia est DD. aliter atque aliter sentientium, magna varietate agitata: cujus accuratiore examine Juris Feudalis Interpp. relicto, Nos ea duntaxat referemus, quæ istorum frequentiore calculo sunt recepta. Et primò quidem Bona, quorum Dominium tam utile quàm directum penes Ecclesiam stabiliter residet, de ejus Mensæ esse: & in dubio talia potiùs quàm Feudalia, nisi contrarium probetur, esse præsumi, unanimis omnium sensus est, *cit. Rosenthal n. 1.* præsertim si ea ex Fidelium liberalitate, Contractu vel alio simili modo primùm essent acquisita, Panormit. *in c. Ut super cit. n. 10.* & Everardus *cit. Consil. 19. n. 29.* quòd hæc Eccle-

Ecclesiæ oblata, ab eâve comparata censeantur intuitu utilitatis, *arg. can. Videntes 12. q. 1.* & ista rei que fructus ad Dominum & possidentem potiùs, quàm alium pertinere videantur, Mascard. *de Probat. Conclus. 203. n. 6.* Secundò, Bona etiam, quæ Feudalia vel Emphyteutica fuisse constat, talia esse desisse, & Mensæ incorporata ceneri, si postquam reversa sunt, eorum fructus ab Ecclesia vel Monasterio 40. annis sunt collecti : aut à Prælato cum consensu & approbatione Capituli, aut etiam, isto non consulto, Mensæ aliquando expressè applicentur, declarando ea in Feudum vel Emphyteusin non ampliùs concedenda, sed penes Ecclesiam vel Monasterium perpetuò mansura, cum *cit. Panormit. & Bartholo in l. Si Vacantia C. De bonis vacant. n. 9.* tradunt Menoch. *Consil. 79. n. 10.* & Everardus *l. cit. n. 35.* partim quòd id decernere Jure nuspiam prohibitum Prælato; ac proinde, cùm ita favori tantùm suo renuntiet, permissum sit, *arg. c. Si de terra 6. de Privileg. & l. penult. C. de Pactis:* partim verò; quòd ejusmodi declaratio & liberæ Alienationis cessio tendat in favorem & utilitatem ipsius Ecclesiæ, istiusque res & bona Immobilia ad primævam suam naturam redeant, & liberè inalienabilia evadant. Tertiò, ejusmodi in Feudum vel Emphyteusin concedi solita, aut aliquando solenniter concessa, Bona Mensæ incorporata censeantur, si postquam aperta sunt ab ipso Prælato, vel eo jubente, imò sciente solummodo & patiente, per Officiales ad id constitutos relata sint in libros & Registra, quibus ceteræ res & possessiones ad Ecclesiæ Mensam pertinentes descriptæ referuntur, secundùm *cit. Bartol. n. 9. Menoch. n. 14. & Schraderum cap. 2. n. 24.* quòd res talis esse, & effecta præsumatur, quales sunt, quibus connumerata, aut quas inter est descripta Mascard. *l. cit. n. 12.* Quartò, cessante hujusmodi expressâ, vel tacitâ declaratione, ut eadem Mensæ applicata præsumantur, aliqui, ut, postquam ad Ecclesiam vel Monasterium reversa sunt, 30. vel omnino 40. Alij, ut saltem

decem annis proprijs sumptibus culta sint, requirunt: Alij sufficere volunt, si ex ijs ita cultis fructus uno anno sint collecti, apud *citr.* Rosenthal à n. 9. & Mascard. à n. 13. quantum tempus exigatur aut sufficiat, arbitrio Judicis non obscure permittentes, & ex communi aliorum sensu monentes: casu, quo de causa, ob quam ejusmodi ad Ecclesiam vel Monasterium devoluta Bona à Prælato in Feudum vel Emphyteusin denuo concessa non sint, constat, v. g. quòd bello vel alio modo legitime fuerit impeditus, vel idoneum Vasallum aut Emphyteutam non invenerit, ea Mentæ incorporata ex solo unius aut plurium annorum lapsu non censi.

Quartò, excipiendus est casus, quo in re, postquam ad
 26 Ecclesiam reversa est, in Feudum vel Emphyteusin iterum dandâ excederetur modus prius solenniter decretæ, aut antiquitûs solitæ Concessionis ita, ut nova Concessio Ecclesiæ damnosa, aut minùs quàm olim utilis foret: quod contingeret, si res antè concessa ad Emphyteutæ vitam, nunc ad duas vel tres generationes extenderetur: aut illa vel etiam Res Feudalis antè concessa pro masculis vel consanguineis tantum, nunc ad feminas vel extraneos porrigeretur; hujusmodi enim Feudum vel Emphyteusis, sine prævio Tractatu cum Capitulo istiùsque consensu & Superioris approbatione, à Prælato constituta, saltem quoad excessum irrita foret, ut à Romana Rota bis, & toties à Camera Imperiali judicatum, Tamburinus *disp. cit. quest. 7. n. 2.* & Rosenthal *Conclus. 27. n. 1.* testantur.

27 Eodem modo res Feudalis propter Vasalli v. g. delictum commissa & Ecclesiæ aperta, non nisi Solennitatibus adhibitis, per novam Investituram transferri potest in Potentiozem; quòd hujusmodi translatione Ecclesiæ conditio difficilior reddatur, Laiman *l. cit. n. 93.*

28 Neque obstat *c. Ex parte cit. §. Alia quoque, & §. fin.* textus; quia hic continet casum & favorem Ecclesiæ specialem: quo Feudum à Vasallo v. g. illud insuper habitâ Ecclesiâ, alienante
 ad

ad hanc devolutum, propter illius Potentiam, facile nequit recuperari; tum enim illud alicui Potentiori, idque recuperare valenti, etiam non adhibitis Solennitatibus, concedere Prælatus permittitur rescripto Innocentij III. §§. *citt.* relato; quòd Ecclesiæ melius & utilius sit, habere talem Vasallum, Feudum ab ipsa acceptum recognoscentem, quàm alium, qui minùs quidem sit potens, directum tamen Dominium ipsi neget, Vivianus in *Ration. §. fin. cit.* & Rosenthal *l. cit. Conclus. 16. n. 2.*

ARTICULUS IX.

De Hypotheca sive Oppignoratione.

S U M M A R I U M.

1. Hypotheca speciali Immo- bilia liberè subijci nequeunt,	7. Reijciuntur.
2. Extra Casum urgentis magna:	8. Differentia inter hanc & Spe- cialem Hypothecam.
3. Calices & vasa sacra maxima necessitatis:	9. Extravag. Ambitiosæ nihil mutatum circa Generalem,
4. Nisi Ecclesia habeat superflua.	10. Antiquo etiam Jure probi- bitam, si inducat Alienatio- nem.
5. Generalem non permissam, do- centium Opinio,	
6. Et fundamenta,	

DEcimò, prohibita Prælatis, & irritata etiam est Hypotheca sive Oppignoratio rerum Ecclesiæ Immo-
bilibium & mo-
bilibium Pretiosarum, quæ servando possunt servari, *can.*
*Hoc jus porrectum, princip. 10. q. 2. c. Nulli. 5. & Extravag. Am-
bitiosa, de Reb. Eccles. non alien. Rationem Baldus in l. fin. C. de
Reb. alien. non alien. reddit; quòd prohibet Alienatione, pro-
hibitus videatur omnis actus, per quem alteri jus rei quaeritur,
arg. l. Oratio 16. ff. de Sponsal. ac proinde etiam Hypotheca sive
nexus & obligatio Pignoris l. fin. cit. quia per hanc rei jus alteri*